

(3 Hours)

[Total Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper

Note: 1. All questions are compulsory and carry equal marks.

2. Draw sketches and diagrams wherever necessary.

3. Use of map stencil is allowed.

Q1 Explain major manmade disasters in India with suitable examples. 20

OR

Q1 Discuss disaster policy of India in detail. 20

Q2 Define Disaster Management. Elaborate the role of International organizations in Disaster Management. 20

OR

Q2 Discuss the role of NGOs in Disaster Management with suitable examples. 20

Q3 Write a detailed note on Disaster Management cycle. 20

OR

Q3 Discuss the disaster management activities involved in pre-disaster and post disaster stage. 20

Q4 Explain causes, effects and management of tsunami disaster. 20

OR

Q4 Discuss causes, effects and management of flood. 20

Q5 Explain types, causes, effects and management of wildlife fire with suitable examples. 20

OR

Q5 Discuss causes, effects and management of industrial disasters with reference to Bhopal Gas tragedy. 20

(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास

गुण: १००

सूचना :

१. सर्व प्रश्न आवश्यक असून प्रत्येकास समान गुण आहेत.
२. आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.
३. नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

- प्र. १ भारतातील प्रमुख नैसर्गिक आपत्ती योग्य उदाहरणाच्या सहाय्याने स्पष्ट करा. २०
- किंवा
- प्र. १ भारताच्या आपत्ती धोरणाची सविस्तर चर्चा करा. २०
- प्र. २ आपत्ती व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या. आपत्ती व्यवस्थापनातील अंतरराष्ट्रीय संस्थांची भूमिका विशद करा. २०
- किंवा
- प्र. २ बिगर शासकीय संस्थांची आपत्ती व्यवस्थापनातील भूमिकेची सोदाहरण चर्चा करा. २०
- प्र. ३ आपत्ती व्यवस्थापन चक्र – यावर सविस्तर टीप लिहा. २०
- किंवा
- प्र. ३ आपत्ती पूर्व व आपत्ती नंतरच्या काळात करावयाच्या आपत्ती व्यवस्थापन कृतींची चर्चा करा. २०
- प्र. ४ त्सुनामीची कारणे, परिणाम व त्सुनामीशी निगडित आपत्ती व्यवस्थापन सविस्तर स्पष्ट करा. २०
- किंवा
- प्र. ४ महापूराची कारणे, परिणाम व दुष्काळ व्यवस्थापन यावर चर्चा करा. २०
- प्र. ५ वणव्याचे प्रकार, कारणे, परिणाम व व्यवस्थापन सोदाहरण स्पष्ट करा. २०
- किंवा
- प्र. ५ औद्योगिक आपत्तींची कारणे, परिणाम व व्यवस्थापन याची भोपाळ वायू गळती दुर्घटनेच्या संदर्भात सविस्तर चर्चा करा. २०
